

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Ivre Ac Potestate Romanorum Pontificum,
Imperatorum, Regum ac Episcoporum**

Alvarez Guerrero, Alfonso

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 A 2069

De Simonia. cap. lxii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63477)

officij, & seruitij spiritualis: quia sicut dignus est operarius mercede sua, vel cibo suo. Matth. x. Luca. x. sic per locum à conuersis, qui non laborat, nō manducet. Et hora canonica sunt quædam satisfactio obligationis contractæ propter beneficium, ordinem, vel officium susceptum, quibus, vel altero eorum quis deuote obligatur ad ipsas horas dicendas, vt dixi supra in cap. de horis canonici. Et c. xvij. Nu. legitur: Solis filijs Leui dedi omnes decimas Israelis in possessionem pro ministerio, quo seruiunt mihi in tabernaculo fœderis, vt non accedant ultra filij Israel ad tabernaculum, nec committat peccatum mortiferum, solis filijs Leui mihi in tabernaculo seruientibus, & portantibus peccata populi. Nihil aliud possidebunt decimarum oblatione contenti, quas in usus eorum, & necessaria separaui, & in. c. xxxv. Numeri, idem dicitur sed rogo, vt videas.

DE SIMONIA.

Cap. LXII.

SUMMARIUM.

- 1 Simonia quid sit, & supra cap. 61. nu. 17.
- 2 Quæ proprie dicantur spiritualia, & quæ annexa.
- 3 Prelatus ecclesie absque vitio simonia, aliquid temporale ab inuitis exigere non potest.
- 4 Gratu & sponte oblatum tempore receptionis alicuius spiritualis, an possit licite accipi.
- 5 Pro ecclesie consecratione, sola procuratio à prelato exigere potest.
- 6 Summus Pontifex, an aliquo pacto & vitio simonia peccatuoluatur, remissus, & nu. 21. Cap. 61.
- 7 Clerici super corpore vigilantibus, possint vel liceat dampnaria.
- 8 Parochialis presbiter, vel alij sacerdotes beneficia ecclesiastica possidentes, debeantne gratia spiritualia parochianis administrare.

- 9 Qui proprie sacerdotes appellantur.
- 10 Consuetudo exigendi aliquid temporale, pro benedictionibus nubentium, & mortuorum exequiis, an valeat.
- 11 Sufficit decennium ad consuetudinem inducendam, remissive.
- 12 Simonia qualiter committitur.
- 13 Episcopus alienus & pauper, virum possit operas suas spirituales locare.
- 14 Simoniacus in ordine quantumcunque toleratus, nec quo ad se, nec quo ad alios, missam celebrare potest.
- 15 Religionis ingressus cum sit quid spirituale, pro eo debeatne aliquid temporale exigi.
- 16 Puella gratis in monasterium recepta paupertatis causa, virum a patre alimentari debeat: Item an post eius patris mortem partem hereditatis habeat, remissive.
- 17 Familiares prelatorum inferuentes hac intentione, ut aliquid consequantur beneficium, an simoniam committant.
- 18 Pro chrismate pecunia non est exigenda, etiam stante consuetudine.
- 19 Abbas aliquem in monasterio recipiens, accepta pecunia, in simoniam incidit.
- 20 Vexationem redimere in spiritualibus, simonia dicitur, & no. 20. Cap. 61.
- 21 Simoniacus, quidquid ex re simoniace acquisita consecutus fuerit, teneatur restituere.
- 22 Statutum in fraternitate positum, ne quis recipiatur, nisi promittat daturum aliquid, an sit simonia.
- 23 Quid de dignitate Cardinalatus, & de protectoribus regnorum.
- 24 Ad curas instantiam, operis auctor tractatum de simonia composuerit.

Icet omnis definitio in iure periculosa sit, vt per Iuriscōsultum in lege. omnis definitio ff. de regulis iuris; quia de simonia tractare intendimus, in primis definitionem simoniae, Deo optimo maximo auxiliante, dicemus.

1 † Simonia est volūtas studiosa emendi, vel vendēdi aliquid spirituale, vel spirituali annexum. Quicunque ergo dat, aut recipit pro spirituali vel spirituali annexo aliquid temporale, simoniam incurrit. illa est communis sententia sacrorum Theologorum, & Iuriscōsultorum.

Et dicitur aliquid spirituale, scilicet per essentiam, sicut dona, & virtutes, & gratia. Itaque spirituale proprium dictum non est, nisi id, quod essentialiter est spirituale: & hoc est duplex; quia aut est pure spirituale, vt gratia, & virtutes, & dona, & huiusmodi; vel est essentialiter spirituale acceptum in elemento corporali, vt gratia sacramentalis; & sic sacramenta dicuntur spiritualia per causam, quia operantur ad gratiam. Dicitur etiam aliquid spirituale participatiue, vt ecclesiae, & cimiteria, & vasa ministerialia altaris consecrata. Dicitur etiam spirituale ordinatiue, quia ordinatur ad aliquid spirituale, vt decimae, & primitiae, & omnia beneficia ecclesiastica ordinantur ad aliquid spirituale, vt ministri ecclesiae sustentari valeant, & libere spiritualibus intendere. Et praesentatio patroni est ius spirituale.

2 † Itaque quaedam sunt proprie spiritualia, & spiritualia secundum se ipsa, vt sacramenta, dona, virtutes; quaedam autem sunt spiritualia ex hoc, quod spiritualibus adherent. Annexa vero dicuntur, quae sunt deputata ad vsum spiritualium, sicut sunt calices, & bona deputata ad vsum ministrorum ecclesiae. ita Cardinalis sancti Sixti in cap. j. j. quaest. j.

3 Ex supra dictis notate, quod praelatus ecclesiae pro vso spiritualis potestatis, ad quem ex officio tenetur, non potest absque vitio simoniae temporale aliquid exigere ab inuitis, quia Episcopus debet sacramenta, & alia spiritualia suis subditis gratis impendere, vt per doctores, in c. summa de

de simon. Et Petrus in cano. j. c. v. dicit Episcopis; pascite
qui in vobis est, gregem Dei, prouidentes non coacte, sed
spontaneè secundum Deum, neque turpis luri gratia. j. si-
ne simonia. Et gratis accepistis, gratis date, Matth. x. &
Aposto. ad Corint. j. cap. xj. Gratis euangelium Dei euan-
gelizavi vobis, & cætera: & Petrus dixit in epist. cap. iij.
Vnusquisque, sicut accepit gratiam, in alterutrum illam
administrates, sicut boni dispensatores multiformis gratiæ
Dei. & in c. j. q. ij. & in c. saluator. j. q. iij. multa optima in-
uenies circa istum punctum.

In summa scias, quod pro spiritualibus incorporalibus
quandoque munus datur pro homine digno, nec est pec-
catum, si est munus à lingua. c. filium. j. q. j. sed & obsequi-
um temporale, dum tamen sine pactione, c. de cætero. de
cleri. non residen. De spiritali obsequio non est quæstio,
quin quandoque dari possit, etiam ex conuentione. c. sig-
nificatum. de præben.

† Sed aduerte, quod illud, quod gratis, & sponte obla-
tum est tempore receptionis alicuius spiritualitatis, potest
licite recipi, si nulla præcelsit taxatio, vt per doct. in dict.
ca. dilectus filius. de simo. & in cap. sua. co. tit. vbi dicit Pa-
nor. Nota pro Cardinalibus, seu alijs prælatis, quibus mu-
niscula conferuntur, rogantes pro aliquo beneficio
consequendo: quia non inducunt simoniam, & arbitran-
dis muneribus, an inducant simoniam, debent considera-
ri personæ dantis, & recipientis, qualitas, & quantitas mu-
neris donationis. ita docto. in cap. & si quæstiones, de si-
mo. & ibi dicitur etiam, quod ordinatio, vel consecratio
non censetur simoniaca, licet ordinatori aliquid datum
fuerit non ex pacto. Sed fortiter obstat illud, prohibi-
tum dare propter publicum bonum, prohibitum est acci-
pere à sponte dante, vt per Bald. in auctent. sed hodie. C.
de Episcop. & cleric. gloss. in cap. statutum. §. fin. de re-
script. libro sexto. gloss. in. c. exigit. de censib. eodem libro.
Sed solutio in promptu est; quia nulla lege cauetur,
nec prohibetur, quod Episcopus non recipiat oblatio-
nes, & illud, quod gratanter, & sponte datum est tem-
pore receptionis alicuius spiritualitatis; præcipue quod

Ffi 5

Aposto

Apostolus in modica quantitate recepit à Macedonibus prædicando Corinthiis, vt in Epist. ad Corinth. cap. xj. dicens, quod mihi deerat, supplerunt fratres, qui venerunt à Macedonia, & voluntarie dabant. Sed aduertite, quia Apostolus dicit argentum, & aurum, aut vestem nullius concupiui, sicut ipsi scitis, quoniam ad ea, quæ mihi opus erant, & his, qui mecum sunt, ministrauerunt manus istæ. Itaque non petebat Apostolus, sed accipiebat illud, quod ei sponte, & gratis offerebatur. nota bene.

¶ Et prelatus pro consecratione ecclesiæ solam procuracionem exigere potest, vt in c. cum sit. de simo. & videbis tex. in c. cum Apostolus, de censib. & ibi doct. & de procuracione Episcopi videbis optimum tex. in extrauaganti. v. electionis Apostolus. Sed Episcopus non potest exigere procuracionem, nisi in casibus à iure expressis, vt per Anton. de Butrio in cap. conquerente, de officio. ordi. & doct. in cap. cauendum. x. quæst. iij. vbi dicit, quod quando Episcopus venit pro depositione clerici, debet venire sumptibus suis. & in c. si forte. lxx. dist. dicit, quod Episcopi, qui vocantur ad consecrationem Episcoporum, debent venire sumptibus suis. Quid si Episcopus erat pauper, infra dicitur. Et an valeat consuetudo aliqua, vt pro spirituali aliquid detur temporale, etiam infra dicitur. Sed si Episcopus est diues, non debet accipere procuracionem, exemplo Apostoli. Et si ecclesia est pauper, suis sumptibus Episcopus visitabit ecclesiam. cap. cauendum. x. quæst. iij. gloss. & doct. in cap. cum sit. de simo. Et non debet Episcopus aliquid temporale accipere pro consecratione vestium, & calice, & similibus, & pro ecclesiastico ministerio exercendo: non debet exigere pecunia pro sacramento, vt per doct. in c. ad nostram, de simoni. Et dicitur sacramentum quasi sacræ rei signum. c. multi. j. q. j. & pro spiritualibus nõ debet aliquid conferri etiam gratis, si principaliter datur pro ipsis spiritualibus; sed debet conferri gratis ex charitate quadam. de hoc vide doc. in c. si quæstiones, de simo. ¶ Et an summus Romanus Pontifex aliquo pacto inuoluatur vitio, & peccato simoniæ, vide card. in. c. j. de simo. Et ibi vide Panor. & in. c. extirpandæ. §. qui vero, de præ

Praben. & vide S. Tho. in iij. distinct. xxv. & in ij. ij. q. c. Sed aduertite, quia non est dare simoniam de iure positum; & utroque testamento prohibetur, ut in c. ex multis. j. quest. iij.

Quod autem detestabile sit crimen simoniz de iure diuino, quatuor exemplis probatur; primo exemplo Giezi, qui propter simoniam, quam commisit, factus fuit leprosus. iij. Regum ca. v. Secundo, exemplo Iudæ, qui vendidit redemptionem omnium, propter quod laqueo se suspendit. Tercio, exemplo Simonis magi, qui propter simoniam, quam comittere voluit, fuit a beato Petro damnatus. Actum viij. Quarto, exemplo Christi qui omnibus peccatoribus in templo dimissis solos simoniacos in detestatione criminis exclusit, Ioannes ij. Ideo quia qui simoniaci sunt, spiritus sancti gratia habere non possunt, ut in c. qui studet. j. q. j. c. vendentes. j. q. ij. Et de iure positum etiam, ut dixi, est reprobata simonia sub grauib. pœnis statutis in iure, ut infra dicentur, quæ non ligant summum Pontificem.

Itaque concludamus ex superius dictis, quod simoniaci sacerdotes esse non possunt. c. quicumque. j. q. j. ubi litera dicit; Quicumque sacros ordines vendunt, aut emunt, sacerdotes esse non possunt. An scriptores bullarum in curia Romana precium recipientes incurrant simoniam, vide Panorm. & docto. in c. j. de simo.

† Et dico, quod potest dari pecunia clericis, ut vigilent super corpore, nisi sit pactum de dicendo orationes. ita Hostiens. in summar. Et pro exequijs mortuorum nihil debet exigi, sed consuetudo pia debet obseruari, ut in cap. ad nostram. & cap. cum ecclesie. de simo. de consuetudine laudabili dixi supra. dixi allegando sanctum Petrum Actum viij. Petrum dixisse Simoni mago: pecunia tua tecum sit in perditionem; quoniam donum Dei exi- stimasti pecunia possideri; nunc dico, quod illa auctoritas loquitur de ordine sacro, & dono Dei, cap. quos consti- nit. j. questione. j. ubi dicitur; quod sacra lectio testatur, quod vendens dignitatem, & cetera. & ille textus se refert ad auctoritatem Apostolicam. Actum viij. Itaque vide- tur ille textus interpretari illam sacram auctoritatē Petri,

ut

ut habeat locum in dignitatibus, & beneficijs ecclesiasticis: ideo vendens beneficium ecclesiasticum videtur facere contra sacram auctoritatem beati Petri. facit text. in cap. si quis dator. j. quæstione tertia: Vbi dicitur; Si quis recipit præbendas sub interuentu pecuniæ, non excluditur à perditione Simonis Magi etiam nunc. & ita damnatur, sicut damnatus fuit Simon Magus. Ita eadem pena imponitur vendenti præbendas, quæ imponitur vendenti sacrum ordinem, & beneficium ecclesiasticum; quia de iure diuino, ut dixi supra in isto speculo. titulo xxxiiij.

- 8 † An presbyter parochialis, & alij sacerdotes possidentes beneficia ecclesiastica debeant gratis spiritualia parochianis administrare: dicamus quod sic. ideo pro benedictionibus nubentium, & exequijs mortuorum nihil exigere debent proprii sacerdotes.
- 9 † Et appellantur proprii sacerdotes omnes illi sacerdotes, qui possident beneficia in illa ecclesia, vbi celebrantur exequiæ mortuorum; quia omnes illi coadiutores sunt presbyteri parochialis; licet presbyter parochialis sit caput ecclesiæ. Itaque sacramenta, & alia spiritualia suis parochianis gratis impendere debent. Et si aliquid ex pacto exigit, simonia est; & exactio significat extortionem, si sit à nolente. Si autem non ex pacto, sed ex mente sperat, quod postea detur, est simonia mentalis, quæ differt ab alia; quia non tenetur restituere acceptum, sed sufficit agere poenitentiam, ita Felin. post alios in cap. suam, de simon. Quid de canonico, qui vadit ad diuina sola intentione, ut percipiat distributiones quotidianas; committit simoniam mentalem. de his omnibus videbis text. & doctor. in capitu. cum in ecclesiæ. & in cap. suam. & cap. ad Apostolicam. de simon. & vide gloss. singular. in cap. primo de cleric. non residen. & vide Cardin. in clement. prima de celebrat. missarum. & videbis Abbatem multa dicentem in cap. ex parte, de officio delegat. dixi superius, quod omnes beneficiati sunt coadiutores presbyteri parochialis. vide supra in titulo de horis canonicis. cap. xxxiiij.

Quid

Quid ꝑ de consuetudine, an valeat consuetudo aliqua, ¹⁰
 vt possit exigi aliquid temporale pro benedictionibus nu-
 bentium, & pro exequijs mortuorum, & alijs similibus?
 Conclude breuiter, quod non valet consuetudo, vt tem-
 pore sacramenti aliquid conferatur ab inuito; quia non
 potest consuetudine introduci, vt aliquid detur pro sacra-
 mentis, vbi præcessit exactio; quia initium facit simonia-
 cum, & vitiosum. Sed valet consuetudo, vt aliquid detur
 tempore collationis seu ex post facto, vbi ex mera libera-
 litate populi fuit introducta: ita tamen, vt sacramenta pri-
 us liberaliter conferantur. Sed si voluit libere dare tempo-
 re sacramenti, potest recipi; aut noluit, & tunc ne videan-
 tur sacramenta vendi, debent libere conferri, sed postea fi-
 et compulsio ad obseruandum consuetudinem, & ita vide-
 tur sentire litera in dicto cap. ad Apostolicam. Sed contra
 hoc fortissime opponitur; Nam ex his, quæ sunt meræ fa-
 cultatis, non introducitur consuetudo, nec ex datione an-
 nua gratis facta, vt per doctor. in l. prima. C. de seruitut. &
 aqua. Bart. in l. cum de in rem verso. ff. de vsuris. Cuius in
 l. prima & secunda. C. quæ sit longa consuet. Ioannes An-
 dreas in cap. Ioannes. de cleric. coniuga. Sed non obstan-
 tibus oppositis laici tenentur ad obseruantiam lauda-
 bilis consuetudinis, quia licet scriptum sit, quod diutur-
 na præstatio facta ex mera liberalitate non producit
 obligationem, vt notat Innoc. in cap. cum ecclesia. de cau-
 sa possessio. & proprie. & per Angelum. & doctor. in l. si cer-
 tis annis. C. de pactis. illa non procedunt in præstatione,
 quæ fit in piam causam, vt per Felin. in c. ad Apostolicam.
 de simon. & de tali consuetudine ordinarius est iudex cõ-
 petens inter clericos & laicos. ꝑ Et ad inducendam istam
 consuetudinem sufficiunt. x. anni, quia est præter ius, & nõ
 contra, ita Felin. in d. c. ad Apostolicam. & de ista consuetu-
 dine multa dixit Panor. in c. suam. de simo. Et ibi dicit Fe-
 lin. post alios doctor. quod consuetudo habet initium bonũ
 & spontanea obligatione, & voluntate; secus, si habuit ma-
 lum initium, puta ab exactione, quia tunc talis consuetu-
 do non esset laudabilis, ita etiam notanter tenet Panor. in
 d. c. suam. Vos cogitate. Ita ex supradictis collige, quod
 pro-

proprius Episcopus, & proprius sacerdos non potest aliquid exigere à laicis, cessante dicta consuetudine, nisi sumptus defuit. Et distingue latius de mente omnium doctorum, quod aut proprius sacerdos habet, unde vivat: & tunc cessante consuetudine non potest aliquid exigere; sed gratis oblatum licite recipere potest, ut in ca. tua, & c. & si quaestiones, de simo. Si vero defuit sumptus necessarii, tunc si potest honeste sibi aliunde acquirere victum, non potest aliquid exigere; imputet enim sibi, quia tale tenue beneficium acceptavit. quare ergo victum manibus, aut industria clericus victum. xcj. distinct, & ibi est optima glossa. Nam Apostolus querebat sibi victum manibus, ut in c. ad Apostolus, de censibus. Et in ca. xx. Actuum Apostolorum legitur de Apostolo; Argentum, & aurum, aut vestem noli plus concupisci, sicut ipsi scitis; quoniam ad ea, quae mihi opus erant, & his, qui mecum sunt, ministraverunt manus istae. Et simonia committitur non solum impendendo aliquid spirituale pro temporali, sed etiam omittendo spirituale, quod tenebatur impendere propter commodum alicuius temporalitatis; & sic committitur simonia, quodcumque spirituale committatur, vel omittatur pro modo temporali, per tex. & docto. in c. nemo, de simo. Si vero non potest proprius sacerdos sibi victum quare, tunc vel Episcopus sibi providebit, vel populus poterit compelli ad praestandum sibi necessaria victui. de hoc bona glossa in c. omnis Christianus, de consecra. dist. j. quae dicit, sacerdotem indigentem posse subtrahere spiritualia populo, nisi faciat oblationem; unde possit vivere. Sed advertite, quia Christus dixit Matth. x. Dignus est operarius mercede sua, vel cibo suo, sequitur textus, In quancunque enim civitatem, aut castellum intraueritis, interrogate, quis in ea dignus sit; & ibi manete, donec excatis. & Apostolo, ad Corinthi. j. ca. ix. dicit; Quis militat stipendijs suis unquam? Si nos vobis spiritualia seminamus, magnum est, si nos carnalia vestra metamus? nescitis, quoniam qui in sacrario operantur, quae de sacrario sunt, edunt, & qui altari deseruiunt, de altari participant. Itaque Apostolus voluntarie laboravit manibus proprijs, quia in illis partibus con-

conueniebat. Et Dominus ordinauit his, qui euangelium annuntiant, de euangelio viuere, dicendo; dignus est operarius mercede sua, vel cibo suo. Matth. x. & Luca. x. sed i. ple Apostol. in d. ca. ix. dicit, quod bene poterat viuere de euangelio, sed illa potestate non fuit vsus apud Corinthios. Sed aliquando illa potestate vsus fuit, vt in episto. ij. ad Corinthios. c. xj. dicens eis: Gratis euangelium dei euangelizauit vobis, alias ecclesias spoliaui, accipiens stipendium ad ministerium vestrum; & cum essem apud vos, & egerem, nulli onerosus fui. Nam quod mihi deerat, suppleuerunt fratres, qui venerunt a Macedonia, & vide in ca. de his. de ecclesi. edificandis. Itaque meo iudicio per superius dicta populus poterit compelli ad prestandum sibi necessariis victui, proprio sacerdoti indigenti, & ad hoc Episcopus est iudex inter clericos, & laicos, & contra inobedientes poterit inuocare brachium seculare. Et ista est, vt dixi, meo iudicio optima via, & scriptum est vigesimotertio cap. Exodi; non apparebis in conspectu meo vacuus.

Si vero est Episcopus alienus, & pauper, poterit operas suas spirituales locare, non vt directe pro spiritualibus recipiat temporale, sed in compensatione damnorum, quae sustinet in exhibendo praesentiam suam, vt notat Innocent. in cap. quoniam, ne prelati vices suas; & sic intellige glossam in cap. praecipimus. xxj. quaestione secunda, quae simpliciter dicit, Sacerdotem posse suas operas locare, & vide de hoc Panor. in capit. suam. de simoni. & vide doctor. in cap. significatum, de praebend. & ibi Ancha. & vide glossam, & doctores in capit. de clericis non residentibus. libro. vj. & vide Ioannem de Immo. post Host. in d. c. significatum. & dicunt, quod optimum esset locare operas suas temporales pro certa mercede, & concludens poterit dicere, quod gratis celebret. & vide ca. tua nobis, de simo.

Et oratio nullo modo sub precio venit, cum sit spiritalis. Et facere pactiorem de Missa simoniacum est. Sed si clericus non habet allos sumptus, potest accipere denarios, non quasi pretium Missae, nec ex pacto, sed

quasi sustentamentum vitæ: & ita de oratione priuata. in Cardin. sancti Sixti in dicto cap. primo. j. q. j. & ibi videbis eum in ca. gratiam. j. q. j. Et aduerte, quod pactiones in beneficiis simoniam inducunt, vt dixi in titulo de peni- onibus ecclesiasticis supra in isto speculo.

14 Et simoniacus in ordine quam tuncque toleratus, nec quo ad se, nec quo ad alios, potest missam cantare: itaque est suspensus quo ad se, & quo ad alios, nec prodest renuntiare beneficio, nec dispensatur cum eo, nisi per solum Papam, & de hoc vide Innocen. in cap. tanta, de simo. & vide tex. in c. gratiam. j. q. j. Si vero est simoniacus in beneficio, tunc si est occultus, non est suspensus quo ad alios, sed quo ad se tantum. & si renuntiat beneficio, potest ordinem suum exequi post peractam penitentiam: sed illo beneficio retento, in quo fuit simonia commissa, nō potest agere penitentiam, vt in c. inquisitionis, de sententia excommuni. Si vero est manifestus, tunc est suspensus etiam quo ad alios, & licet renunciet beneficio, eget tamen dispensatione, sicut quilibet notorius criminofus, vt in ca. fin. de tempo. ordinan. sed potest cum isto dispensari per Episcopum, dummodo non sit ille Episcopus, qui commisit simoniam, vt notatur in c. presentium. iij. q. v. Item quod dixi, quod notarius simoniacus in beneficio est suspensus quo ad alios; est verum, quando simonia fuit commissa eo sciente, secus, si eo ignorante, puta per patrem vel amicum: tunc non est suspensus quo ad alios; sed non potest illud beneficium licite retinere sine dispensatione, vt in d. cap. presentium. & notatur in cap. sicut, & c. nobis. de simo. & videbis Innocen. in d. cap. tanta. & videbis Abbatem, & Felin. ibid.

15 Et ingressus religionis est quid spirituale, vnde pro eo non debet aliquid temporale exigi, aliās committitur simonia, vt in c. non satis, & in c. quoniam, de simo. & tam recipientes temporale pro spiritali dantes, & consentientes, siue mediatores, inuoluuntur vitio simonia, vt in cap. inquisitionem, de electione, & c. ij. de confessis. Et committitur simonia siue à principio institutionis aliquid temporale ex pacto detur, siue annua pensio redditui, vel pars con-

constituatur: nam videtur conferre beneficium propter illum annuum redditum, vt in c. non satis. de simo. & ibi ponunt docto. practicas conficiendi instrumentum, quando aliqua puella recipitur in monialem, vt non detur aliquid ex pacto, sed pure pro sua deuotione illa puella, vel eius pater offerat monasterio aliquid: vel dicatur volenti intrare, vt secum aliquid apportet, vt possit viuere; non enim debet duci in pactum. & ita intelligo Innocen. in c. tua. de simo. & vide de hoc Ioannem Andream in cap. quoniam. eod. titu. Et si aliquis renunciat titulum beneficij, vt beneficium conferatur alij per Papam; si præcedit pactum, vt habeat certam pensionem, simonia est. Sed cautelam ponit Panor. in dict. cap. non satis. & loquitur in Cardinali. vos videre. † Et si puella gratis est recepta in monasterio, & est pauper, pater tenetur eam alimentare: & post mortem patris habebit partem hereditatis. ita Hosti. in summa, in titulo de simoni. tex. in aucten. de sancti. Episc. col. ix. & docto. Neapolitani in constitutione, In aliquibus. Sed non committit ille, cui est necessitatis dare pecuniā pro spiritualitate, sicut qui ex necessitate recipit ad vsurā, vt per Panor. in c. cum in Ecclesia, de simo. An propter vitium simoniæ commissum in electione prælati, debeat quis deponi ab officio, & beneficio, dic. vt per Ioannem de Anania, & Panor. in c. inquisitionis, de accusatio. Et pecunia simoniaca accepta per regentes ecclesias quomodo distribuetur. vide Panor. in cap. de hoc. de simo. ad finem. Et si donatarius, vel qui alia seruitia recipit, procurat in curia Romana beneficia pro donante, vt se liberet ab illa obligatione antidotali, committit simoniam, & est simoniacus. ita Innocen. in c. tuam. de ætate & qua. & ibi exclamat præsertim contra Cardinales procurantes beneficia pro seruitoribus.

† Et familiaris alicuius prælati, si inseruit ei principali, 17
ter hac intentione, committit simoniam; sed potest ab eo in genere sperare bonum temporale, & secundo etiam bonum spirituale, id est, beneficium. Itaque principaliter nullus seruiat pro beneficio spirituali certo, vel incerto consequendo: nec prælatus licite confert, si principaliter

Ggg

ducatur

ducatur ad conferendum pro seruitio temporali recepto de hoc vide gloss. & Antonij. de Butrio. & vide Panor. Felin. in c. cum essent. de simo. faciunt ista ad questionem quam Hostien. ponit in d. c. cum essent; Episcopus recipiens quendam clericum ad seruitium spirituale prestandum promittens sibi certum salarium annuatim, donec ipse prouideret de beneficio competenti; & dicit licitum esse de modo specialiter ex pacto se non obligauerit ad seruitium temporale prestandum; sed caueat praelatus, ne inducatur ad conferendum beneficium principaliter propter seruitium temporale, vel spirituale recipiendum, sed quia indueretur; & causa impulsiva, & non finalis sit praestatio seruitij. ita Hosti. vt supra, & ibi videbis Panor. & doctores. Simoniacus in beneficio non deponitur ab ordine, quando non conuincitur per viam accusationis, vt superius dixi. tex. in. in c. in sinuatum, de simo. de hoc vide in c. inquisitionis. de accusa. † Et pro chrismate non debet a praelatis exigi pecunia ab ecclesijs, etiam si sit consuetudo; in c. ea quae, de simo. non solum pro chrismando, inquit, tum est sacramentum, sed in quantum est liquor; quia chrisma est quid spirituale. de hoc videbis Cardin. sancti Sini. in c. placuit. il. ij. j. questione prima, & videbis doctores. Panor. in dicto cap. ea quae, & cap. ad nostram. de simo. in cap. in tantum.

Et simoniacus afficitur infamia iuris, non ipso facto sed per sententiam & de hoc vide text. & doctores. in cap. ne xv. quæst. ij. & vide Panor. in c. ex diligenti. de simonia. Et an officiales possint aliquod minus accipere, vide doctores. in c. statutum. §. in super. de rescript. libro. vj. & vide Felin. post Abba. in cap. & si quæstiones. de simo. & an officia Romanae curiae sint licita, non est praesentis speculationis: quia manifesta accusatione non indigent; loquuntur iura.

† Et nota. quod Abbas si pro aliquo accipiendo in monasterio acceperit pecuniam, committit simoniam. Et simonia committitur ex sola conuentione, spirituali recepto; licet non tradatur temporale promissum, & non solum si datur praelato, sed etiam si datur suis familiaribus,

ribus, vt in cap. veniens, de simo. & in cap. ex tuo. Et an simonia vitiet monachatum, videbis docto. in dict. cap. veniens. & ita fuit in Giezi. & vide de hoc in c. quoniam, de simo.

† Et an redimere vexationem in spiritualibus, sit simo. 20
nia, dixi in c. precedenti tractando materiam de pensionibus ecclesiasticis. & pro soluendo excommunicato pretium aliquod exigi non debet, vt in c. aures, de simo. Et beneficium simoniace acquisitum in manibus cuius debet cedi, vide gloss. & docto. in cap. de regularibus, de simo. & de simonia ignoranter commissa, vide text. in cap. ex insinuatione. & vide in cap. nobis fuit. Et de monacho simoniace recepto vide in cap. dilectus. il. ij. Et prælatus simoniacus non potest conferre ordines, quia est suspensus à suis, vt in cap. per tuas, de simo. il. j. & in cap. per tuas. il. ij. notant docto. quod Episcopus in sua diocesi potest facere omnia, quæ sibi Papa specialiter non referuauit. Et simonia est dare pecuniam pro vicariatu, vel pro alia administratione rerum spiritualium, vt in cap. consulere, de simo. † Et simoniacus non tenetur restituere, quidquid confectus est ex re simoniace acquisita, sed sufficit agere poenitentiam de mente deprauata; & hoc intellige, quando interuenit sola affectio, quia ex sola affectione non tenetur restituere, sed in intentione principali deprauata imminet restitutio. de hoc videbis gloss. & doctor. in ca. fin. de simo. Sed aduerte, quod sicut in usura usurarius tenetur restituere quicquid ex mutuo consecutus est, quia usura in vtroque testamento prohibetur; & vt diximus in principio capituli, simonia est de iure diuino reprobata, & de iure positiuo sub grauibz poenis, vt superius exclamauimus. Quid de Cardinalibus, cum promouent aliquem in Episcopum auctoritate summi Pontificis? suo tempore dicemus. quia in presentia non est presentis speculationis: & ita dico etiam de dignitate Cardinalatus, quia manifesta accusatione non indigent. Sed dicemus infra breuiter. & attendite quia Reuerendissimi domini Cardinales concedunt indulgentias in ecclesijs titulo suo subiectis, vt dixi supra in capitulo de indulgentijs. Et omnis

G g g 2

Christia-

Christianus procuret ad missarum solennia aliquid Deo offerre, quia Dominus dixit ad Moysen: non apparebis in conspectu meo vacuus. Exodi. xxij. & in cap. omnis de consecratione distinct. j. Et non apparebis vacuus charitate.

22 † Quid de fraternitatibus, in quibus statutum est, ut nullus recipiatur, nisi promittat aliquid se daturum? non est simonia, quia non sunt religiosi stricto modo, ut in rubrica, & c. j. de regularibus, & c. ecclesia Sanctæ Mariæ, de constit. ca. cum laicis quamvis religiosi. de rebus eccles. non alienan. ubi sunt plura genera religiosorum. primum largissime, unde ille, qui magis diligit Deum, dicitur magis religiosus; unde dicitur religio Christiana, & religio Christianorum, ut in ca. j. de homici. in vj. Item dicuntur religiosi, clerici seculares: ultimo dicuntur religiosi & monachi, & regulares, qui sunt multum astricti. ut per totum titulum, & docto. de statu regularium.

23 † Quid de dignitate Cardinalatus, attendite; Nam reuerendissimi Cardinales eligunt Pontificem summum, & eliguntur in Pontifices, & eligunt, & approbant, & reprobant Episcopos ad libitum, iudicē tamen, & recte in præsentia summi Pontificis, & in aliquibus ecclesijs prouident beneficia ecclesiastica. Ideo iudicio meo dignitas Cardinalatus nec directe, nec indirecte potest vendi, nec emi, ut ex supra dictis constat: & mediatores etiam simoniaci sunt, ut iam dixi scribendo de mediatoribus in simonia.

Quid dicemus de protectoribus regnorum, an possint exigere pecunias à promouendis in episcopatus? loquantur iura supra dicta.

Si promitto tibi ecclesiam, ut negotium meum in Romana curia procures, simoniacus es, ut in c. cum essent, de simonia: secus, ut supra dixi, si seruo gratis, licet secundario sperans à te beneficium. & vide de hoc Hosti. & Goufre. in summa. & vide docto. in cap. tua nos. de simo. & alia qua crux spiritalis portetur pro pecunia, ut per Hosti. in summa. & vide docto. in c. sicut, & ca. audiui, de simo. & ibi videbis, quando ecclesia habet diuersa camiteria.

Materia

Materia ista profundum pelagus est, & obscœnum, & multi inuoluuntur in ista cœcitate, & obscœnitate: ideo arbitrio Dei, & sacri summi Romani Pontificis animaduersione tanq̃ nefandæ improbitatis materiam relinquamus. sed vide Hostiensem, & Gofredum in titu. de simo. & videte doctores in titulo de simonia. & videte Ioannem maiorem in iij. dist. xxv. & vide sanctum Thom. in secunda secundæ q. c. & videte in iij. articu. xxv. & ibi videte Caietanum in commentarijs.

† Iubente domino meo illustrissimo Cardin. Paceco, ²⁴ hunc tractatum de simonia composui, cum commorarer Romæ in domo suæ illustrissimæ dominationis, anno M. D. LVI.

AN IVSTE LICEAT CATHOLICO REGINOSTRO in occurrenti calamitate petere, & exigere a personis ecclesiasticis aliquam partem fructuum ecclesiasticorum, interueniente tamen approbatione, & consensu sacri summi Romani Pontificis. Cap. LXIII.

S V M M A R I V M.

- 1 Hispaniarum Rex in regno suo est monarcha, & de iure superiorem non recognoscat.
- 2 Philippus Hispaniarum Rex, à quibus originem trahat.
- 3 Ius patronatus an transeat ad heredes.
- 4 Quibus ex causis ius patronatus acquiritur.
- 5 Patrono quæ & quot debeantur, & num. 6.
- 6 Reges nostri continue debellantes, excessiuos sumptus, pro defensione Reipublicæ Christianæ, profuderunt.
- 7 Christiana religio à seuisimo Turcarum Rege continue oppressa, & num. 12.
- 8 Quibus de causis res ecclesiæ vel ecclesiasticæ, alienari possunt, remissive.
- 9 Vtrum pro captiuorum redemptione ecclesiæ ministeria vendenda sunt.